

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

KAMİL ÖZDEMİR VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2019/8873)

Karar Tarihi: 12/3/2025

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Basri BAĞCI
Üyeler : Engin YILDIRIM
Rıdvan GÜLEÇ
Kenan YAŞAR
Ömer ÇINAR
Raportör : İsmail ŞAHİN
Başvurucular : 1. Kamil ÖZDEMİR
2. Aydın ÇİÇİN
3. Hasan DİDAR
4. Hasan Umut ÖZER
5. İsa KAYA
6. Mehmet KARAMAN
7. Muhammed Salih GÜRAKAR
8. Mümin EVRAN
9. Nurettin BÜLBÜL
10. Selman ESMER
11. Serkan CENGİZ

I. BAŞVURUNUN ÖZETİ

1. Başvuru, ceza infaz kurumlarında bulunan başvuru sahiplerinin göndermek istediği mektupların sakıncalı bulunarak alıkonulması nedeniyle haberleşme hürriyetinin ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

2. Ekli listenin (B) sütununda gösterilen dosyalar, konu yönünden hukuki irtibat bulunması nedeniyle 2019/8873 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmiş, diğer başvuru dosyaları kapatılmış ve inceleme 2019/8873 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmüştür.

3. Başvurucuların göndermek istediği bazıları ailelerine ve arkadaşlarına hitaplı, bir kısmı siyasetçilere, gazetecilere veya tanınmış kişilere hitaplı olan ve gündelik hayata ve ceza infaz kurumlarındaki uygulamalara ilişkin ifadeler içeren mektuplar ceza infaz kurumu disiplin kurulu tarafından sakıncalı olduğu gerekçesiyle alıkonulmuştur. Kararların gerekçesinde mevzuat hükümlerine yer verilmiş, genel ve soyut ifadeler dışında mektubun neden sakıncalı olduğuna dair mektup içeriğiyle ilgili ek bir gerekçe sunulmamıştır.

4. Başvurucular, söz konusu mektupların alıkonulmasının hukuka aykırı olduğunu belirterek bahse konu kararları İnfaz Hâkimliğine şikâyet etmişlerdir. Şikâyetleri reddedilen başvuru Ağırlı Ceza Mahkemesine itiraz başvurusunda bulunmuştur. Başvurucuların şikâyet ve itirazlarının reddine ilişkin kararlarda ilgili mevzuat hükümlerine yer verilmiştir.

5. Başvurular, süresi içinde yapılmıştır.

6. Başvuruların kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

II. DEĞERLENDİRME

7. Ödeme gücünden yoksun olduğu anlaşılan başvuru adli yardım taleplerinin kabulüne karar verilmesi gerekir.

8. Başvurucuların bir kısmı mektupların ailelerine ve arkadaşlarına hitaplı olduğunu, bir kısmı siyasetçilere, gazetecilere veya tanınmış kişilere hitaplı olduğunu belirterek gündelik hayata ve ceza infaz kurumlarındaki uygulamalara ilişkin ifadeler içerdiğini belirtmiştir. Bahse konu mektuplarda sakıncalı ifadeler olmadığını vurgulayan başvuru, yeterli gerekçe ortaya konulmadan mektuplara el konulduğundan yakındır. Adalet Bakanlığı (Bakanlık) görüşünde; söz konusu mektupların sakıncalı olabilecek ifadeler içerdiği gerekçesiyle alıkonulduğu, inceleme yapılırken somut olayın kendine özgü koşullarının da dikkate alınması gerektiği ifade edilmiştir. Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunan başvuru, önceki iddialarını yinelemiştir.

9. Başvuru, haberleşme hürriyeti kapsamında incelenmiştir.

10. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

11. Mahpusların mektuplarının denetlenmesi ve alıkonulması suretiyle haberleşme hürriyetine yapılan müdahalelerin kanuniliği, meşru amacı, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluğu ve ölçülülüğünün denetiminde gözetilmesi gereken genel ilkeler Anayasa Mahkemesince birçok kararda ayrıntılı olarak açıklanmıştır (bkz. *Ahmet Temiz* [2. B.], B. No: 2013/1822, 20/5/2015, §§ 37-68; *Muhittin Pirinçcioğlu* (3) [1. B.], B. No: 2017/34566, 10/3/2020, §§ 44-57; *Cihat Ayık ve Hacı Ali Baştürk* [1. B.], B. No: 2017/31506, 10/3/2020, §§ 44-57). Anılan ilkelerden hareketle ceza infaz kurumlarına gelen veya bu kurumlardan gönderilen yazışmalara yapılan müdahalelerin mektubu gönderen, mektubun muhatabı ve mektup içeriği gözetilerek mektuba özgü olgu ve bilgilerle gerekçelendirilmesi ve haberleşme hakkının kötüye kullanıldığının objektif bir şekilde ortaya konulması gerektiği söylenebilir. Dolayısıyla bu kapsamda öncelikle mektubun içeriğindeki hangi sözlerin neden sakıncalı olduğu ilgili mevzuat kapsamında yeterli bir gerekçe ile gösterilmek zorundadır.

Ayrıca yazışmanın kısmen sakıncalı görülmesi hâlinde sakıncalı görülen kısımların çizilmesi suretiyle yazışmanın muhatabına ulaştırılma imkânının olup olmadığı hususunun da ilgili kararlarda tartışılması gerekir (*Gökhan Gündüz* [2. B.] , B. No: 2017/36100, 13/10/2020, § 43; *Davut Şen* [2. B.] , B. No: 2018/14937, 11/2/2021, § 44; *İnan Gök* (2) [2. B.], B. No:2018/36333, 24/11/2021, § 44).

12. Somut olayda, göndermek istedikleri mektupların alıkonulması nedeniyle başvuru sahiplerinin haberleşme hürriyetine yapılan müdahalenin kanuni dayanağının ve meşru amacının bulunduğu konusunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır (ayrıntılı açıklama için bkz. *Ahmet Temiz*, §§ 46, 55; *Muhittin Pirinçcioğlu* (3), §§ 45, 47). Öte yandan mektupların alıkonulmasına dair disiplin kurullarının ve yargı mercilerinin kararlarında mektupların içeriğiyle ilişkili ve uyumlu, somut bilgilere dayalı ve yeterli gerekçenin bulunmadığı, mektupların sakıncalı görülen kısımlarının çizilerek gönderilmesi yönünde bir değerlendirmenin yapılmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle müdahalenin *demokratik bir toplumda gerekli* olmadığı kanaatine varılmıştır.

13. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 22. maddesinde güvence altına alınan haberleşme hürriyetinin ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

III. GİDERİM

14. Başvurucular; ihlalin tespitine, yeniden yargılama yapılmasına ve tazminat ödenmesine karar verilmesi talebinde bulunmuştur.

15. Başvuruda tespit edilen anayasal hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar ve zorunluluk bulunmaktadır. Anayasa'nın 148. ve 153. maddeleri ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. ve 66. maddeleri uyarınca ihlal kararının gönderildiği yargı mercilerince yapılması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatıp Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında belirtilen ilkelere ve gerekçelere uygun biçimde yürütülecek yargılama sonunda hak ihlalinin nedenlerini gidererek yeni bir karar vermektir (yeniden yargılama konusunda bkz. *Mehmet Doğan* [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; *Aligül Alkaya ve diğerleri* (2) [1. B.], B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; *Kadri Enis Berberoğlu* (3) [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

16. Öte yandan ihlalin niteliği dikkate alındığında yeniden yargılamanın yeterli giderimi sağlayacağı anlaşıldığından başvuru sahiplerinin tazminat taleplerinin reddedilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

IV. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Adli yardım taleplerinin KABULÜNE,

B. Haberleşme hürriyetinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

C. Anayasa'nın 22. maddesinde güvence altına alınan haberleşme hürriyetinin İHLAL EDİLDİĞİNE,

Başvuru Numarası : 2019/8873
Karar Tarihi : 12/3/2025

D. Kararın bir örneğinin haberleşme hürriyetinin ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere ekli listenin (D) sütununda gösterilen mahkemelere GÖNDERİLMESİNE,

E. Başvurucuların tazminat taleplerinin REDDİNE,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/3/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.